

Gać, cmentarz ewangelicki, XIX w.

1. Kategoria

Miejsca pamięci, cmentarz

2. Położenie administracyjne

gm. Główczyce, pow. słupski, woj. pomorskie

3. Współrzędne

54.69744 17.47662

4. Kod w dokumentacji

Gac-02-659

5. Opis

Dawny cmentarz znajduje się około 1,3 km na wschód od Gaci. Założony w roku 1853 na szczycie wzniesienia, na planie prostokąta (35x50 m), otoczony kamienno-ziemnym wałem, z wejściem od strony południowej. Zachował się czytelny układ nekropolii z centralną alejką i rozmieszczonymi po obydwu stronach kwaterami. Na niektórych grobach przetrwały żeliwne krzyże, relikty ogrodzeń (w tym żeliwne ogrodzenie mogiły dziecka wraz z tabliczką), kamienne ramy grobów, fragmenty tablic nagrobnych i epitafiów z nazwiskami pochowanych osób oraz latami ich życia. Dobrze zachowany jest także wał otaczający założenie cmentarne.

Ciekawostką cmentarza w Gaci są relikty dwóch tzw. nagrobków kaszubskich. Krzyże tego rodzaju wykonywali przed wojną kaszubszy kowale, a ich charakterystycznym elementem był kształt greckiej litery Omega, zwieńczony symbolem słońca, z wpisanym w niego małym równoramiennym krzyżykiem. Krzyże, zwane potocznie krzyżami kaszubskimi, niegdyś powszechne na cmentarzach, dziś stanowią wielką rzadkość.

6. Uwagi

---

7. Źródła i materiały

Opracowano na podstawie:

<http://cmentarze.lebork.pl/index.php/pl/>,

<http://www.forum.eksploracja.pl/viewtopic.php?f=128&t=22221>

dostęp do obydwu stron 2019.10.03.

8. Dokumentacja w terenie

11 marca 2019 r.

